

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

17 лютого 2017 року

м. Хмельницький

№12/25-рк/к

Про усунення причин, що сприяють здійсненню дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – адміністративна колегія Відділення) за результатами моніторингу ринку постачання природного газу для різних груп споживачів,

ВСТАНОВИЛА:

До Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України постійно звертаються мешканці Хмельницької області щодо невідповідної якості газу. За результатами проведеного дослідження було встановлено.

На території Хмельницької області розташовані два суб'єкти господарювання, які здійснюють транспортування природного газу розподільними трубопроводами та постачання природного газу населенню – це Публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Хмельницькгаз» та Публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Шепетівкагаз» (надалі – ПАТ "Шепетівкагаз, Товариство).

ПАТ «Шепетівкагаз» здійснює свою діяльність лише в межах території м. Шепетівка та Шепетівського району, де прокладені його газові мережі.

Публічне акціонерне товариство по газопостачанню та газифікації «Шепетівкагаз» засноване відповідно до рішення Державного комітету України по нафті та газу від 14 березня 1994 року №128 шляхом перетворення державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Шепетівкагаз» у відкрите акціонерне товариство відповідно до Указу Президента України від 15 червня 1993 року №210/93 «Про корпоратизацію державних підприємств».

Статут Товариства затверджений протоколом загальних зборів акціонерів Товариства від 29.04.2011 року за №16 та зареєстрованого виконавчим комітетом Шепетівської міської ради від 04.10.2011 року за №1674105001000002. ПАТ «Шепетівкагаз» є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий, валютний та інші рахунки в установах банків, круглу печатку зі своєю повною назвою, кутовий та інші штампи, товарний знак, фірмовий бланк та інші реквізити, які затверджуються правлінням Товариства.

З 01.07.2015 року на території м. Шепетівка та Шепетівського району постачання природного газу промисловим споживачам, бюджетним та релігійним організаціям та населенню здійснює дочірнє підприємство «Шепетівкагаз» публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Шепетівкагаз» (30403, Україна, м. Шепетівка, вул. Економічна, 29, код за ЄДРПОУ: 39393136) (надалі – ДП "Шепетівкагаз"), яке отримало ліцензію на провадження даної діяльності (рішення НКРЕКП №1683 від 04.06.2015 р.).

Тобто з 01.07.2015 року ДП "Шепетівкагаз" містить ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку постачання природного газу для різних груп споживачів в межах м. Шепетівка та Шепетівського району, з часткою 100 відсотків.

ДП "Шепетівкагаз" є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Основний показник якості природного газу - теплота згорання (калорійність). Теплота згорання – це кількість тепла, що виділяється при повному згоранні об'ємної одиниці (куб. м) речовини. Вимірюється в джоулях або калоріях.

Якість газу - це відповідність його фізико-хімічних показників встановленим нормативним документам. Окрім теплотворності, норми регулюють зокрема граничний вміст кисню, домішок, інтенсивність запаху.

Фізико-хімічні показники (надалі - ФХП) природного газу мають відповідати параметрам чинного міждержавного ГОСТу 5542-87 «Гази горючі природні для промислового та комунально-побутового призначення».

Щодо калорійності природного газу, чинними стандартами встановлено: теплота згорання нижча повинна бути не нижчою за 7600 ккал/куб. м. (традиційно основний показник якості в Україні) та Росії), а число Воббе вище – у межах 9850-13000 ккал/куб. м. (основний показник в більшості країн ЄС).

Національна комісія з регулювання енергетики і комунальних послуг 26 січня 2017 року прийняла постанову №84 "Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП про введення на ринку природного газу використання одиниць енергії".

Даною постановою оператори ГРС (облгази) зобов'язані додатково передбачити у платіжних документах споживачів за послуги з розподілу природного газу, а також в особистому кабінеті споживача інформацію про розмір коефіцієнту приведення до стандартних умов (якщо вузол обліку природного газу споживача не приводить в автоматичному режимі об'єм природного газу до стандартних умов), розмір середньозваженої вищої теплоти згорання за розрахунковий період, а також обсяг енергії спожитого природного газу (за трьома одиницями виміру: кВт·год, Гкал, МДж)

Главою 2 розділу VIII "Якість газу в газорозподільних системах" Кодексу газорозподільних систем, затвердженого Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 30.09.2015 № 2494, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1379/27824 встановлено, що за письмовим запитом споживача про надання підтвердних документів щодо ФХП природного газу, який розподіляється споживачу, Оператор ГРМ протягом п'яти робочих днів з дня надходження такого запиту надає споживачу копії паспорта ФХП природного газу, погодженого між Оператором ГРМ та Оператором ГТС (ГДП, ВБГ), за останній календарний місяць.

Перевірка величини тиску та/або якісних показників газу здійснюється Оператором ГРМ на підставі письмової заяви споживача. У разі надходження такої заяви Оператор ГРМ зобов'язується направити свого представника за місцем виклику протягом двох робочих днів у містах і п'яти календарних днів у сільській місцевості в узгоджений із споживачем час.

Взяття контрольної проби газу за заявою споживача здійснюється згідно з ДСТУ ISO 10715:2009. Взята проба має зберігатися однією зі сторін до вирішення спірного питання по суті.

Для перевірки чисельних значень ФХП взятої проби газу Оператор ГРМ має право залучати як свої, так і незалежні, уповноважені відповідно до законодавства хімлабораторії.

Споживач має право за власний кошт ініціювати проведення аналізу ФХП природного газу власною (іншою) хімлабораторією.

Сторони договору можуть здійснювати контроль та бути присутніми під час взяття контрольної проби природного газу та/або виконання робіт з визначення його ФХП.

Якщо за результатами перевірки величини тиску та/або якісних показників газу Оператором ГРМ буде підтверджено факт невідповідності тиску та/або якісних показників газу, Оператор ГРМ здійснює перерахунок об'ємів (обсягів) розподіленого/спожитого природного газу по об'єкту споживача відповідно до вимог цього Кодексу, а споживач отримує від

Оператора ГРМ компенсацію, яка розраховується відповідно до глави 3 цього розділу. В іншому випадку споживач повинен компенсувати Оператору ГРМ витрати, понесені ним на перевірку якості та тиску газу.

Главою 3 розділу VIII "Визначення додаткової компенсації за недотримання параметрів якості природного газу" встановлено, що у разі подачі в точках надходження в ГРМ або на межі балансової належності об'єкта споживача природного газу з параметром якості теплоти згорання нижчим від значень, чи подачі газу який не відповідає параметрам температури точки роси за вологою та за вуглеводнями, сторона, яка передає газ, зобов'язана сплатити стороні, яка приймає газ, додаткову компенсацію відповідно до наведених формул.

Не здійснення постійної перевірки якісних показників газу, зокрема за заявами споживачів, може призвести до неотриманням споживачем додаткової компенсації, що в свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Зазначені дії ДП "Шепетівкагаз", що надає послуги з постачання природного газу для різних груп споживачів в межах Хмельницької області, крім м. Шепетівка та Шепетівського району, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем, шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Зважаючи на те, що вищевказані дії ДП "Шепетівкагаз" не призвели до суттєвого обмеження конкуренції, не завдали значних збитків окремим особам та суспільству, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», адміністративна колегія Відділення,

РЕКОМЕНДУЄ:

дочірньому підприємству «Шепетівкагаз» публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Шепетівкагаз» (30403, Україна, м. Шепетівка, вул. Економічна, 29, код за ЄДРПОУ: 39393136) з метою усунення причин що сприяють здійсненню дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України "Про захист економічної конкуренції", забезпечити постійну перевірку якісних показників газу, зокрема за заявами споживачів та у разі зниження величини тиску та/або якісних показників газу від нормативних, надавати додаткову компенсацію відповідно до положень глави 3 розділу VIII Кодексу газорозподільних систем, затвердженого Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг 30.09.2015 № 2494, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1379/27824.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рскомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частинною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій органів Антимонопольного комітету України у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у **десятиденний строк** з дня отримання рскомендацій.

Голова адміністративної колегії,
Голова відділення

В. Олуйко